

سەراپا خوراسانی و ناكوکیه نیوخوییه‌کانی هشد

25-12-2020

نووسه‌ره‌کان

ناوه‌ندی لیکۆلینه‌وه‌ی رووداو

کورتە: زۆریک له گرووپه چه‌کداره‌کان بآلی سیاسیان هه‌یه یاخود بآلین بآلی لایه‌نه سیاسیه بپیاربه‌ده‌سته‌کانی وولاتن، ئەم لایه‌نه سیاسیانە پارێزگاریان بۆ هێزه چه‌کداره‌کانیان ده‌سته‌به‌رکردوو له‌وه‌ی لێپێچینه‌وه‌یان له‌گه‌ندا بکریت یان له‌وه‌ی هه‌ر لایه‌نیک هه‌وڵی لاوازکردنی رۆڵیان بدات

بەرايى

زۆرىك لە گرووپە چەكدارەكان بەلى سىياسىيان ھەبە ياخود بەلىن بەلى لايەنە سىياسىيە پىيارىبە دەستەكانى وولتەن، ئەم لايەنە سىياسىيانە پارىزگار يان بۇ ھىزە چەكدارەكان يان دەستەبەركردووە لەو ھى لىيىچىنەو ھىيان لەگەلدا بەكرىت يان لەو ھى ھەر لايەننىك ھەولنى لاواز كەردنى رۆل يان بەدات. ئەم ھى قەچىكىيان لە ناو سىياسەت و ئەو پىترىشيان لە ناو چوارچۆ ھى گرووپە چەكدارەكاندا ھى بۇ ئەو ھى رەگى خۆيان داكوتن جا چوارچۆ ھىكە بە ھەر لايەكدا بەجۆلئەت. گرووپى سەرايا خوراسانى بەكۆكە لەو گرووپە چەكدارەكانى كە چەترى سىياسى نى ھى بۇ ئەو ھى بەچىتە ژۆرى و بتوانئەت بەسەر فەشارەكاندا سەركەوئەت و بەشدار بەت لە دروست كەردنى پىيارى سىياسىدا، بۆ ھى بەتە بازەنە ھى لاواز لە ھاو كىشە ھى ئەمنىدا بەتايبەتە دواى پاشەكشە پىشتىوانى ئىران و كوژرانى سەركەردە و دامەزرىنەرە ئايدۆلۆژىيەكە ھى لە سوپاى پاسدارانى ئىرانى (ھەمىد تەقوى) لەسەرەتاي ۲۰۱۵دا، دواى ئەو ھى گرووپەكە لە ژۆرناوئىكى تازەدا دروست كرايەو، دوا بەدواى سەرنجەكانى ئەمريكا لەسەر رەفتارەكانى سەرايا لە بەشدارى كەردن يان لە ھەولنى دەست بەسەردا كەرتنى بەلۆيژخانە ھى ئەمريكا لە بەغدا لە ۳۱ كانوونى بەكەمى سالى رابردوودا و ھەبە ھى بەشدارى كەردن يان لە سەركوت كەردنى خۆپىشاندا ھىكانى شۆرشى ئۆكتۆبەر، ئىران خۆى بىبەرى كەرد لەو ھى كە پىشتگىريان بەكات. ئەمە واپەرد سەرايا بەخىتە خانە ھى تۆمەتبار كەردن و بەشۆبە ھىكە گەورە لاواز كرا بەجۆرىك دەستە ھى شەھىد ھامىد جەزائىرى سەركەردە لە سەرايا لە ئامر لىواى ۱۸ ھى شەھىد دوورخستەو ھى ئەمە بەكەم لىدان بوو لە سەرايا كە ھەموو جۆرە پىشتىوانىيەكى لەدەستدا.

سەرەتاي كۆتايى

لەدەستدانى دوو كەسى زۆركارىگەر لە دامەزراو ھى شەھى شەھى (ئەبو مەھدى موھەندىس وقاسم سولەيمانى) ھەنگاوى بەكەم بوو لە پىرۆسە ھى لەدەستدانى بەلانس كە دامەزراو كە بەخۆبەو ھىووە و بوو ھى دروست بوونى ناچىگىرى لە رەفتارى دامەزراو كەدا. غايى رىكخەرى ئىقاعەكە پالى بە زۆرىكەو ھى نا تەدەخول لە كاروبارى دامەزراو كەدا بەكەن كە بوو خالى وەرچەرخان لە ژيانى شەھىدا كە ھەندىك لە گرووپەكانى بەھىزەو ھەندىكى ترى لاواز كەرد ياخود نىكى كەردنەو لە ھەرەس و ھەكو ئەو ھى لەگەل گرووپى خوراسانىدا روويدا، ئەوانە ھى كە بەلى سىياسىيان ھەبە دەتوانن خۆيان پىيارىن و لەگەل گۆرانكارىيەكان كە بەسەر دەستەكەدا ھاتوو ھى خۆيان بەگونجىن. ئەو ھىزانەشى كە لايەنى سىياسىيان نى تە پىشتگىريان بەكەن و ھەكو ئەو ھى كە گرووپەكانى سەر بەمەرچە ھىت خۆيان كەنارىگىر كەرد لە شەھى بۇ پارىزگارى كەردن لە پىگە ھى خۆيان يان ھەول دەدەن خۆيان بە دووربگرن لە لە ناكۆكە سىياسىيەكان كە بەروونى لە دامەزراوى شەھىدا دەرگەوتوون.

كى سوودمەندە؟

لە روالەتدا وادەردەكەوئەت كە ئۆپەراسىوونى داخستنى بارەگا نووسىنگەكانى گرووپى خوراسانى و ھەلمەتە گرتنى سەركەردەكانى بە سوود بۇ لايەنى ئەمنى دەگەرئەتەو ھەكو دەسپىكىك بۇ كۆتايەن يان بەو فەوزايە ھى كەلە شەقامى عىراقىدا ھى دواى چەند ھالەتتىكى ھەلگەرانەو ھى ئەم گرووپانە، دەستگىر كەردنى سەركەردەو ئەندامى بەكۆكە لە گرووپەكان بە دۇنيايەو ھى كۆتايى بە فەوزاكە ناھىنئەت. ئەم پىرۆسە ھى ناو ھەستىت تا كۆتايى ھەموو ئەو گرووپانە ھى كەلە گۆنرەبەلى ھەمووان دەرچوون، لە ئەنجامى دروست بوونى ياخىبوون و دابەشبوون لە ناو ھەندىك لە گرووپەكانى شەھى و ھەللائىدا رىككەوتنىكى عىراقى-ئىرانى بۇ پاراستنى بەك پىيارى لە ناو دەستە ھى شەھىدا ئەنجامدرا. بەم شۆبە ھىش سەرايا خوراسانى بەكەم قوربانى ئەم ھەنگاوى بەكە ھىچ بەكۆكە لە گرووپە دىسپلنكاراو ھىكانى نەگرتەو ھى نۆپىشاندا شەھى عەتەبات كە پەيوەستە بە فەرماندە ھى گشتى ھىزە چەكدارەكان. ھەلمەتتىكى وا بە پىشتگىرى و دەستخۆشى ژمارەبەك لە سەركەردە سىياسى و دىنەبەكانە كە دوورخستەو ھى گرووپە چەكدارەكان لە سەر شانۆ وا دەبىن دەبىتە ھى كە مەكردنەو ھى كۆپىكى سىياسى و ئەمنى لەگەل زياتر بوونى رووبەرى كارىگەرى خۆيان لەسەر زەمىندا دواى تىكەل كەردنى ئەندامانى ئەم گرووپە ھەلۆشوانە بە گرووپەكانى ترەو. سوودمەندى گەورە لەم ھەلمەتانە كە كارىگەرى دەكاتە سەر ژمارەبەك گرووپى بچووك و مامناو ھى ئەو گرووپانەن كە بەلى سىياسىيان ھەبە و پىشتگىرى بوون يان دەكەن ئەمەشە وادەكات گرووپەكانى تىرش لە ھەمان چارەنووس پىترسن كە بەلى سىياسىيان نى. ھەر ھەو ھە ئەمە سوود بە پىشتگىرى كەرانى ئەم گرووپانە لە پىش ھەمووشيانەو ھى تاران دەكات چۆنكە بەم

جۆره مامه له لهگه له ژماره يه كى كه متر دهكات كه باشتەر داواكار يه كانى جبهه جئده كهن و به كه مترين تئچوو بۆيه تاران زياتر لهم ههنگاوه قازانج دهكات. لهگه له ئهوه شدا رووى حكومه تى عيراقيش سبى دهكات له بهردهم راي گشتيدا كه له دوا جاردا حكومه تى عيراقى سهركه وتن راده گه يني ت بۆ ئه وهى واده ركه وي ت كه كاروبارى وولات هه مووى له ژير كۆنترۆلدايه.

ئهنجام

دهسته ي هه شد له رنجه ي به رنجه به رايه تى ئاسايشى هه شده وه كه سه ركرده له حزبوللا (حسين فالج) ناسراو به ئه بو زه ينه ب لامى سه روكا يه تى دهكات هه ول ده دات كه له حا له تى جيگيرى وبالانسدا بي ت و په يامى راسته وخۆ بۆ هه ر لايه ك ده نيريت له نيويشياندا فه رمانده ي گشتى هيزه چه كداره كان بۆ ريگري كرنديان له ده ستبه ردان له كاروباريان و چاره سه ركردى هه موو شكسته كان كه له ناو ده ستبه ي هه شدا روو ده دن ته نها له رنجه ي ئه م به رنجه به رايه تيه وه. ئه مه ش واده كات به رنجه به رايه تى ئاسايشى هه شد بالاده ستى به كه م و كۆتا بي ت له سه ر هه موو پرۆسه كانى ريخه ستنى گرووپه چه كداره كان و وه ستاندى ره فتاره خراپه كانيان يان ئه ندامه كانيان به و شيويه ي كه به رنجه به رايه تيه كه ده بينيت. ئاسايشى هه شد هيزى تا يبه ت و شاره زايى گه وره ي له بوارى هه والگريدا هه به كه به كار هينراوه بۆ به هيز كرنى ده سه كه له هه ر ده ستبه ردانى كى ده ره كى و دوور خه ستنه وه ي له ليپچينه وه ي راسته وخۆ كه ده كريت ده زگاكاني چاوديري حكومه ت به شدار بن له هه لسه نگاندى و چاوديري كرنى ره فتارى ئه م گرووپانه و ئه ندامه كانيان. هه موو ئه م ئۆپه راسيونانه له رنجه ي به رنجه به رايه تى ئاسايشى ده سه تى هه شده وه ئهنجام ده درين. پرۆسه ي ده ستگير كرنى جه زائيري و عه لى ياسرى و ژماره يه ك له ئه ندامه كانى سه رايا خوراسانى دوا ئۆپه راسيونى به رنجه به رايه تيه كه بوو كه له م رنجه يه وه ويستى به به رديك زياد له چۆله كه يه ك بيكي ت ئه ويش ريگرتن له هه موو ئه وانه ي خوازيارن ده ستبه ردان له كاروبارى ده سه تى هه شد بكن و پيشاندانى هيزو تواناي به رنجه به رايه تيه كه بوو له ليپچينه وه له هه موو ئه وانه ي كه سه ريچى فه رمانه كان ده كهن، هه روه ها هه وليدا بۆ پا كرنه وه ي ده سه كه له هه موو ئه ندامه خراپ و نه ويستراوه كان، دوا په ياميش ده ستگير كرنه كانى ئه م دوا يه بوون كه جبهه جيكردى ويستى تاران بوو چونكه ئيران نايه وي ت هه نديك له گرووپه كان وه كو گري دراو به ناويه وه بميننه وه له ترسى كاردانه وه ي ناوچه يى و نيوده وه له تى، دوا ي سووتانى كارته كه يان له به رچاوى هه مووان و بووشن به بارگراني به سه ر ده سه كه وه كه له دوا ي زيانى گه وره له سه ر ئاستى چه كدارو و سه ركرده كانى روويدا، هه شد ده يه وي ت ده سه كه وتى نوچ له شانۆى عيراقيدا به ده ست بي ني ت.